

UPPLAND

Årsbok

FÖR MEDLEMMARNA I UPPLANDS
FORNMINNESFÖRENING

1965

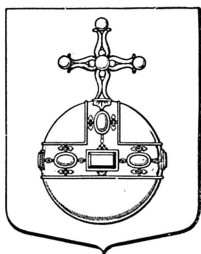
Upplands Fornminnesförenings Förlag

Redaktion:

NILS SUNDQUIST
(Årsbokens redaktör)

MANNE ERIKSSON

ANNA-MÄRTA BERG
(Redaktionssekreterare)

Varje år för med sig händelser, som den för kulturminnesvård intresserade har anledning att beklaga: framförallt är det de förändringar i landskapsbild och stadsbild, som den snabba expansionstakten obönhörligt har i sitt släptåg. Gamla odlingsområden besås med skog, grustäkter fräter stora sår i de karaktärsfulla rullstensåsarna, kvarter efter kvarter nedbrytas i de gamla städernas kärnbebyggelse. Framskridandet mot nya välfärdsmål måste tyvärr ske med stora offer.

Förlömmas får dock ej att det finns krafter, som i mån av sin möjlighet söker bevara, förbättra och försköna omistliga punkter i eller delar av vårt nedärvda kulturbestånd. Varje år medför en skörd även på detta bevarande område, insatser som vi alla måste vara tacksamma för. Det låter sig icke göra att på det begränsade utrymme, som årsbokens ingressida erbjuder, räkna upp alla dylika från kulturminnesvårdens sida positiva insatser, men några exempel må belysa vad som skett eller vad som förberetts.

Vira bruks gamla ärevärdiga klingsmedja i Roslagskulla socken har återställts i gångbart skick ej minst tack vare kraftfullt initiativ från Kulturminnesrådet för Stockholms län, det gamla sockenmagasinet vid Knivsta kyrka från 1758 har återflyttats till sin gamla plats, restaurerats och inretts som museum för Knivsta-bygden, kyrkofullmäktige i Älvkarleby har definitivt beslutat att restaurera den gamla fina prästgården från 1700-talet vid Över-

boda och Singö hembygdsförening har fått anslag ur Kungafonden för restaurering av den i föreningens ägo befintliga Backgården.

De gamla fina upplandskyrkorna ligga som vanligt långt framme på den positiva listan: Älvkarleby, Rasbo och Tegelsmora kyrkor ha fått sitt inre återställt och stillfullt förnyat. Länna kyrka är när detta skrives i full gång, Funbo och Vaksala hoppas kunna komma i gång under 1966 och förberedelsearbeten pågå vid Vaksala, Tensta och Enköping.

Så städerna: Sigtuna fornhem med dess förnämliga, ställvis unika samlingar står inför sin fullbordan, i Enköping har vid »Enköpingsdagen 1965» S:t Ilians kyrkas och franciskankyrkans färdigställande högtidlighållits, i Uppsala har det byggnadshistoriskt märkliga Skytteanum restaurerats med medeltida gavel mot domkyrkan, S:t Pers kyrkas ruin med dess torn har återfunnits, i kv. Kransen har en medeltida byggnad, möjligen stadens äldsta rådhus, kunnat vetenskapligt undersökas.

Mycket mera skulle kunna vara att tillägga, men det anförda får utvisa att något ändock »händer» varje år även i vår provins på kulturminnesvårdens område. Upplands fornminnesförening uttalar sitt tack för alla goda initiativ och alla resultatrika insatser.